

Dag van de Participatietafel Voedseltransitie

DuurzaamDoor
Vrijdag 28 juni 2019

Verslag door: Emma Slaats

Foto's: Tom van der Bijl

Ontmoetingen tussen de bloemen

Vanaf Utrecht Centraal is het slechts tien minuten fietsen, en toch heb je het gevoel dat je midden in de natuur bent. Op het terrein van Food for Good, een groene stadstuin in hartje Kanaleneiland, Utrecht, komen vandaag dertig bevlogen deelnemers aan de dag van de Participatietafel Voedsel samen om te praten over de transformatie van ons voedselsysteem. Geen betere plek voor zo'n gesprek dan hier: de lokaal verbouwde groenten levert Food for Good aan zaken in eigen stad, op het land vinden diverse leer-activiteiten plaats, en er worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt opgeleid tot professionele pizzabakkers. Tussen de courgettebloemen, slaapmutsjes en aardbeien, ontmoeten de deelnemers elkaar, op vrijdag 28 juni 2019.

‘Vandaag is een moment om de balans op te maken’, stelt Tim Verhoef, voorzitter van de Participatietafel Voedsel (PTV). We zitten met zijn allen in een lichte ruimte, gebouwd van containers, die op het terrein van Food for Good staat. Links steekt een grote pizza-oven uit de muur, rechts is een keuken waar, naarmate de ochtend vordert, steeds lekkerder geuren uit komen drijven. Buiten strekt de grote tuin zich uit, en begint de zon door te breken.

Tweeëneuhalf jaar geleden zijn negen projecten, vanuit het initiatief van de PTV, van start gegaan. Projecten die allemaal een specifieke ‘bug’ in ons voedselsysteem aanpakken. Van het (beperkte) duurzame aanbod in de supermarktschappen, tot het versterken van de relatie tussen boeren en burgers, en de vraag hoe je restaurants kunt aansporen duurzamere menu’s samen te stellen. De PTV wordt gestuurd vanuit DuurzaamDoor, een programma met als streven een

sociale innovatie naar een groene economie te bewerkstelligen, door het verbinden van partijen in de samenleving die elkaar normaal gesproken niet zo snel spreken. Die partijen zijn de vijf o's: overheden, ondernemers, onderwijzers, onderzoekers, en burgerinitiatieven (onderop). DuurzaamDoor steunt projecten in de opstartfase zodat zij erna op eigen energie verder kunnen.

Vandaag worden de negen ingezette projecten getoond, via film, en besproken. Waar staan de projecten nu, wat is er bereikt, en wat is hun betekenis in het grotere plaatje?

Katrien Termeer: de *small wins*-benadering

Voor een schets van het grotere plaatje komt Katrien Termeer, hoogleraar bestuurskunde in Wageningen, vertellen over de *small wins*-benadering. *Small wins*, legt Termeer uit, gaan over radicale veranderingen op kleine schaal. 'Het gaat over werken aan grote, maatschappelijke vraagstukken door kleine, betekenisvolle stapjes te zetten. Dit geeft tastbare resultaten. Niet alleen sociaal, maar ook technisch', benadrukt ze. 'Die kleine stapjes kunnen ook leiden tot een nieuwe wet, samenwerking, verdienmodel of start-up'.

Ze legt het verschil uit tussen een transitie en een transformatie: 'Een transitie begint binnen de muren van alle betrokkenen. Het gaat om een nieuwe technologie en structuren. Een transformatie gaat niet alleen over nieuwe technieken, maar ook over nieuwe waarden, identiteiten en relaties. Ik denk dat jullie tussen de twee in zitten', aldus Termeer.

Katrien Termeer

Er zijn drie manieren waarop *small wins* zich kunnen uitbreiden: door verspreiding, verdieping of verbreding. Termeer gebruikt hiervoor het voorbeeld van het Repair Café. Dat heeft inmiddels meer dan duizend vestigingen, verspreid over Europa. Verdieping richt zich er juist op om het idee op één plek verder uit te werken. Verbinding gaat over de link met andere vraagstukken.

En hoe zit het dan met de mislukte experimenten? Katrien: ‘Natuurlijk probeer je ook allemaal dingen die niet lukken. *Small win* betekent ook *small lose*. Eerst moet je het klein proberen vóór je het groot verspreidt.’ Tot slot: ‘Je moet jezelf vragen: wat is het gezamenlijk verhaal van ons project, en onze ambitie met betrekking tot de voedseltransitie? En wat draagt mijn project daaraan bij?’

Negen projecten, negen verhalen

De filmpjes die we zien (je vindt ze [hier](#)), gemaakt door Ruben Hoekstra en Tom van Huisstede, geven een divers en inspirerend overzicht van de negen projecten en de initiatiefnemers. Na elk filmpje volgt een kort vraaggesprek met de initiatiefnemers.

Jan Huijgen - ‘Burgers&Boeren4Food’

Burgers&Boeren4Food vraagt van boeren dat ze burgers weer omarmen op hun erf. Er ontstaat zo een samenwerking tussen de twee. Voor burgers gaat het om drie principes: ‘Ik doe mee, ik bestel, ik participeer’. Initiatiefnemer Jan Huijgen reageert op de vraag van René Bruijns: waar loop je tegenaan met BB4F? Jan: ‘Clubs en organisaties willen zich verbinden, maar willen boeren dat ook? Welke boeren staan daarvoor open? Dat is onze grootste vraag. Klassieke boeren willen hun bedrijf technischer en groter. Het is een uitdaging welwillende boeren te vinden. Een beetje schuring is prima, maar clashen niet, we willen geen stammenstrijd’.

Gustaaf Haan - ‘Superlijst’

Superlijst is een initiatief vanuit Stichting Questionmark en kijkt welke supermarkt zijn best doet om de meeste duurzame producten aan te bieden. Welke keten verleidt de consument om duurzame en gezonde keuzes te maken? Hiervoor is de stichting met supermarkten zelf om de tafel gaan zitten.

René Bruijns: ‘Wat zijn de resultaten?’ Gustaaf Haan vertelt: ‘Het feit dat we zo’n vergelijking wilden maken, heeft er al meteen voor gezorgd dat een aantal supermarkten aan de slag gingen om naar hun assortiment te kijken. De meting maakte een hoop los. We merkten dat het voor de supermarkten niet alleen om reputatie ging, maar ook om de trots op het eigen bedrijf. Sommigen bij wie we aanklopten vonden het niet leuk, anderen wilden graag weten hoe zij scoorden. Ook verscheen dit artikel over Superlijst in *De Volkskrant*’.

Marijtte Mulder - NMCX-aanpak

In de Haarlemmermeer ondersteunt Marijtte Mulder met organisatie NMCX bewoners, bedrijven en organisaties die zelf al bezig zijn met duurzaam voedsel, maar geen tijd hebben om energie te stoppen in de infrastructuur van een duurzaam systeem. Hiervoor biedt NMCX inhoudelijke ondersteuning vanuit een grote kennis en ervaring.

Het aanjagen van een netwerk is vaak niet tastbaar, maar daarmee niet minder belangrijk. Marijtte: ‘We willen geen regierol, er moeten juist ook onderling uitwisselingen plaatsvinden. Meerdere partners in ons netwerk hebben stappen gezet. Een voorbeeld van een tastbaar resultaat is dat we een duurzame lunchroom hebben ondersteund die nu soep maakt van oesterzwammen uit een stadstuin’.

Arine Valstar van 'Samen Verdient!'

'Samen Verdient!' maakt mensen in sociaaleconomische achterstandswijken bekend met gezond voedsel. Het gaat om mensen die weinig financiële middelen maar wel veel zorgen hebben. Via een app kunnen mensen weten waar ze gezond en duurzaam voedsel in de buurt kunnen krijgen, en ondernemers bieden dat dan met korting aan.

Arine, op de vraag hoe je de keuzemogelijkheid vergroot voor deze doelgroep: 'We kiezen een specifieke aanpak. We hebben nu vooral contact gezocht in de wijk bij sportvereniging Ladyfit, waar allochtone vrouwen vaak sporten. Veel van hen willen de wijk verder brengen. Er was heel veel interesse voor 'Samen Verdient!', en we hebben gekeken naar wat er leeft in de groep. Met de app konden de vrouwen punten sparen, waarmee ze bijvoorbeeld sportschoenen konden kopen, of naar FC Utrecht konden gaan'.

Arine Valstar en Willem Lageweg - Kennisontwikkeling met de Transitie Coalitie Voedsel

De kennisontwikkeling TCV is gericht op toegang geven tot netwerken, nieuwe kennis delen, en interessante marktpartijen zoeken voor de pioniers in de voedseltransitie. TCV legt koppelingen met systeemspelers en marktpartijen - via een website en het faciliteren van (digitaal) leren - om samen de spelregels te kunnen veranderen.

Hoe kun je kennis ontwikkelen met zoveel verschillende partijen? Willem Lageweg: 'Je kunt niet zomaar uit de startblokken vliegen, verkenning is nodig. Als je met elkaar een grotere puzzel ziet, dan bindt dat enorm. Wat wil je van de ander weten en leren? Ontmoetingen en persoonlijke interactie zijn nodig'.

Rob van Tilburg en Lilou van Lieshout - 'Restaurant van Morgen'

Restaurant van Morgen houdt zich bezig met de vraag hoe restaurants kunnen leren duurzame keuzes aan te bieden. In samenwerking met Greendish kijken ze naar het menu van restaurants, waarbij het uitgangspunt duurzaamheid is. Restaurants toonden bereidheid om zich te laten meten. Het idee is dat horeca een trendsettende branche is en veel invloed heeft op hoe er in Nederlandse huishoudens gekookt wordt.

Rosa Lucassen vraagt Lilou van Lieshout wat het initiatief gehad heeft aan contacten met de gemeente Ede. Lilou: 'Ede is de belangrijkste gemeente geweest die in de regio Foodvalley andere mensen heeft betrokken. Ze hebben zowel een financiële bijdrage gegeven, als partijen bij elkaar gebracht en ons aan andere gemeentes gekoppeld. Ook regelden zij de lokale communicatie. Dat was wel interessant: we merkten dat het noemen van de gemeente bij restaurants *tricky* was, dus we hebben de meeste communicatie via de stichting Natuur en Milieu en Greendish gestuurd.

Damaris Mathijssen van WEEG

De Werkgroep Eigentijds Eigendom van Grond (WEEG) houdt zich bezig met toekomstscenario's van de grond in Nederland, en breder het Westen. WEEG wil grondeigendom uit het geldmechanisme halen, en andere organisatievormen aanspreken. Wat als je voor een stuk grond niet meer de hoge kosten voor hypotheek, rente e.d. kwijt bent? Welk plaatje ontstaat er dan? En wat zorgt voor de omslag in denken hierover?

Damaris: 'We zijn dit al tien jaar aan het onderzoeken, met veel weerstand. We kregen te horen: jullie zijn gek, dit kan niet. Maar de tijdgeest verandert, en iedereen loopt er tegenwoordig tegenaan. Er zijn bizarre voorbeelden: van de zesenvestig hectare van een agrarisch ondernemer zijn er twee voor eigen inkomsten, en vierenveertig voor de bank. We hebben dit soort kwesties geagendeerd en hebben inmiddels (systeem)kennis en netwerk

hiervoor opgebouwd. Iedereen komt nu naar ons toe. Want dit systeem is er niet 'nou eenmaal', het is ontworpen, wat betekent dat het ook anders kan'.

Marjan de Boer - Streekconsument

Hoe kun je de stad voeden met gezond voedsel? Belangrijke partners in dit project zijn jongeren. 'Streekconsument' spreekt hiervoor hun creativiteit aan en vraagt jongeren om voor een teler uit de Noordoostpolder zijn of haar product bekender te maken bij een bepaalde doelgroep. Marjan de Boer vertelt dat zij tijdens het project merkte dat het belangrijk is binnen het netwerk niet op één contactpersoon te leunen. Want toen een sleutelpersoon uit hun netwerk wegviel door overlijden, merkte ze dat daarmee een hoop lijntjes verloren gingen. 'Elkaar persoonlijk kennen is enorm belangrijk', aldus Marjan.

Drees Peter van den Bosch en Mike Venekamp van de Korte Ketencoalitie

De korte ketencoalitie is bezig de droom te verwezenlijken om over 20 jaar minimaal 50% van het Nederlandse voedsel uit de korte keten te halen. Een belangrijk thema hierin is logistiek: hoe komen producten van de boer naar de burger? Ook 'true pricing' is een kernthema: veel producten hebben verborgen, maatschappelijke kosten die nu niet worden gedekt. Hoe kan de gehele keten weer de werkelijke prijs gaan betalen voor producten? Initiatiefnemer Mike Venekamp op de vraag waar de grootste kans hiervoor ligt: 'Ik zie een 2.0 coöperatie voor me, waarbij je de grond niet meer in het bezit hebt, maar in plaats daarvan de keten. Het eigenaarschap verschuift dus'.

Het gedeelde verhaal

We verplaatsen ons naar buiten, het groen in, de zon in. De tuin staat in bloei. We nemen plaats onder een aantal bomen. ('Dat is toch geen eikenboom, hè? Toch maar een stukje opschuiven..')

Na een uitwisseling in groepjes komt iedereen weer bij elkaar voor het bepalen van de focus van vandaag: als we de resultaten 'optellen' wat betekent dit voor de komende periode? En kan Katrien Termeer ons helpen met haar analyse? Na een korte inventarisatie komen de volgende punten naar voren.

- We zien een belangrijke knop: de overheid heeft grond in eigendom; zij gaan meepionieren en grond vrijmaken,
Damaris Mathijssen: in samenwerking met pensioenfondsen en banken?
- Een andere knop: hoe kunnen we de vraagkant veranderen? Wat als we heel veel aan de markt gaan vragen?
Mike Venekamp: producenten leggen heel veel op het bord van de boer, wat als we dat omdraaien en veel aan de markt gaan vragen: vergunningen etc. Supermarkten etc?
- Op welke manier motiveer je consument en burger tot meer duurzame keuzes? En hoe maak je dit inclusief?
Marjan de Boer: het verschil tussen de consument en burger: de burger is nog wel betrokken, maar de consument niet. Op welke manier kun je die motiveren zónder de kloof tussen arm en rijk te vergroten (= inclusief)?
- Regelgeving wortel-stok: goede mix maken met maatregelen die verleiden tot de goede activiteiten (wortel) en die ongewenste activiteiten bestraffen (stok)
- Hoe betrekken we sociaal-culturele aspecten in onze aanpak? En worden we bewust van onze blinde vlek?
Wereld van duurzaam voedsel nu: er wordt heel technisch geteeld, maar het gebied van sociaal-culturele aspecten wordt erbuiten gelaten. Voorbeeld: waarom zit je in de McDonalds en niet ergens anders? We willen sociaal-cultureel meer in beeld.
- Hoe zetten we de stap naar buiten en delen we onze verhalen en successen?
Jean Eigeman: het barst hier van de ideeën, hoe kom je een stap verder naar buiten?
Hoe brengen we de fantastische verhalen verder? Handelingsperspectief.

Katrien: 'Ik ben onder de indruk van de filmpjes. Er is een gezamenlijke focus op dat wat goed gaat. Hoe maak je dat groter? Daar gaan deze vragen over. Jullie lopen met elkaar tegen aan aantal nieuwe barrières aan. Dat houdt ook in dat je taboes moet gaan bespreken, zoals het voorbeeld van het grondeigenaarschap. Dat is een politiek taboe in Den Haag. Wat kan de *small wins* tactiek hierin betekenen? Er zijn vast al experimenten gaande die we in de etalage kunnen zetten. Dan hoef je niet te zeggen: 'zo moet het', maar kun je zeggen: 'kijk, het gebeurt al'. Dat is een andere boodschap. Daarnaast kun je jezelf vragen met welk netwerk je de kwesties bespreekt. Wat ik vandaag heb gezien is het verband tussen een maatschappelijk verhaal en een persoonlijke drive. Dat is een vraagstuk dat je ook heel erg terugziet in 'wie er aan de knoppen draait'. Jullie beginnen met netwerken maken, maar niet zomaar, wel ergens naartoe. Ik zie daarin ook variëteit, het voorbeeld van de breedste en grootste boer bij elkaar, van Jan Huijgen. Mijn uitnodiging: probeer ook mensen in je netwerk mee te nemen die je niet aardig vindt, die je niet begrijpt. Want jullie zijn het met elkaar behoorlijk eens, maar zoek eens iemand op waar je het niet mee eens bent'.

Terugblik traject

René Bruijns en Tim Verhoef blikken terug. René: ‘Maandag deed ik de Volkskrant open en zag op pagina twee het project ‘Superlijst’ van Gustaaf Haan. Ik dacht, wauw, dat is een resultaat van DuurzaamDoor. En tegelijk dacht ik: wat jammer dat DuurzaamDoor er niet in genoemd wordt. Er zijn natuurlijk redenen waarom we deze rolverdeling hebben, maar die is niet altijd duidelijk. En misschien moeten we soms in de schaduw staan om anderen te laten schijnen. Een dag als dit is een hoogtepunt, waar je straks als je thuis bent nog eens aan denkt.

Tim: ‘We hebben nu een heel mooie bundel van heel veelzijdige initiatieven die we samen in DuurzaamDoor zien opbloeien. En Katrien noemde dat het gedeelde verhaal. Voor de volgende fase vind ik dat belangrijk: verbinding leggen tussen de projecten onderling, zodat we sterker maken wat we samen doen, en een gedeeld verhaal maken.

René: ‘En jullie zijn allemaal uitgenodigd daarover mee te denken’.

Op naar 2020: wat als we precies de goede dingen hebben gedaan?

- Jan Willem: ‘.. Dan hebben we het gedeelde verhaal niet tot in de details uitgewerkt, want dat slaat dood. Wat we wel doen: overal het DuurzaamDoor-stempel op zetten, want mensen die ervaringen delen is leerzaam en dat mogen we zeker incasseren als een output.’
- Mike: ‘.. Dan adopteren we een icoonproject, en nog een keer, en nog een keer, waardoor we de korte ketens inzetten in Nederland. En dat niet zonder er jongeren bij te betrekken, want het is hun toekomst, zij weten ook waarom er geïnvesteerd moet

worden in ons voedselsysteem. We zijn bezig met het *re-framen* van boeren, en we hebben minderheidsgroepen bij de korte ketens betrokken. Wij moeten samenwerken, dus wij vragen ook van de ministeries om integraal samen te werken, want als je het zelf niet kunt moet je het ook niet aan ons vragen.'

- Damaris: '.. Dit soort dagen geven inspiratie, we leren van elkaar. We willen ook van fouten leren, fouten delen, verhalen ophalen door middel van video's in het land. We vergroten onze bubbel en betrekken er meer mensen bij. We zijn het niet allemaal met elkaar eens, hoe kunnen we daarin wat dieper gaan? Kunnen we bewuster gesprekken programmeren die de onderliggende dynamiek bevragen? En kunnen we de twee tafels, die van regionale netwerken en van de voedseltransitie, meer verbinden?'
- Hans: '.. Er zijn zoveel goede voorbeelden, laten we stoppen met experimenteren, en in plaats daarvan verbreden, opschalen en doorzetten in de praktijk. Met concrete activiteiten. Wij als deelnemers hier zijn heel belangrijk om een olievlekwerking tot stand te kunnen brengen, door het verbinden van allerlei initiatieven; van onder naar boven én van boven naar onder. In 2020 kunnen hier nog veel meer verhalen verteld worden met meer mensen die erbij betrokken zijn geraakt, die dit met elkaar een stap verder willen brengen.

Willem: '.. Met de opmerkingen van Katrien in gedachten zie ik een behoefte aan vrije ruimte en experimenteren. Er gaat heel veel energie zitten in het vechten binnen het systeem. Hoe kun je die vrije ruimte vergroten, ook op andere plekken?'

Pitches

Pitch 1

Jean Eigeman - Stadslandbouw Nederland (SLBNL)

Achtergrond SLBNL:

Sinds zes jaar wordt Stadslandbouw Nederland (voorheen Stedennetwerk Stadslandgeleden) ondersteund door DuurzaamDoor, vanuit de Participatietafel Voedseltransitie.

Op verzoek van DuurzaamDoor is het Stedennetwerk Stadslandbouw (het netwerk voor gemeente-ambtenaren) drie jaar geleden overgegaan op Stadslandbouw Nederland. Hierdoor kon zich een kennisplatform ontwikkelen voor alle O's.

Daarnaast heeft DuurzaamDoor eigenaarschap voor het platform gevonden bij GDO (Vereniging van Duurzame Gemeenten). Bestuurlijk moderator Jean Eigeman van GDO is trekker/voorzitter van het platform en het kernteam. Dit kernteam bestaat naast Jean Eigeman (GDO) en René Bruijns uit Hilda Weges (voorheen werkzaam bij AOC-raad), Ruud Grondel (AVVN), Wietse Bakker (Stadsboer), Bart Willems (Warmonderhof, Aeres Hogeschool), Wout Veldstra (Steenbreek), Arnold v.d. Valk (gepensioneerd hoogleraar WUR, oprichter Voedselraad MRA), Nancy Meijers (ministerie LNV), Frank Bakkum (gemeente Amsterdam), Conny Taheij (GDO), Jan Eelco Jansma (WUR), Tom Voorma (gemeente Den Haag) en Jan Willem van der Schans (WUR).

(Hulp)vraag: SLBNL zoekt betere aansluiting met de Participatietafel Voedsel. Wie kan hierbij helpen? Daarnaast is het voornemen om de dag van de Stadslandbouw weer nieuw leven in te blazen en wel in 2020. Wie wil input leveren?

Aangemeld: Marijtte Mulder (NMCX), Jan Willem (namens de meedenkgroep), Marjan de Boer (AERES), Arine Valstar (TCV)

Pitch 2

Gustaaf Haan - Questionmark

(Hulp)vraag:

Gustaaf zoekt voor het vervolgproject van 'Superlijst':

- Financiering
- Partners
- Meedenkkracht

Aangemeld: Lilou van Lieshout (Greensdish), Nard Clabberd (TNO), Annette de Vries (AMNEC), Susanne Haagen (SNM), Wouter Rosenkrantz (Voedingscentrum), Willem Lageweg (TCV, namens de meedenkgroep)

Pitch 3

Nard Clabberd - TNO

(Hulp)vraag:

Meedenkers gevraagd: voor ons project in Kanaleneiland willen we kijken naar bestaande gezonde gedragingen, en die bekrachtigen. Hoe kun je in winkels mensen belonen om groenten te kopen? Of naar de sportschool gaan? We zoeken mensen die meedenken en ons concreet kunnen helpen, en hebben een rapport liggen om dit uit te voeren.

Aangemeld: Lilou van Lieshout (Greendish), Hans Pels (Food for Good), Rosa (namens de meedenkgroep)

Pitch 4

Lilou van Lieshout - Greendish

(Hulp)vraag:

Meedenkers, partners gevraagd voor vervolg 'Restaurants voor morgen':

- Verdiepen en verbreden
- Andere regio's
- Sparringpartners
- Praktijktips

Aangemeld: Hans Koot (Provincie ZH), Gustaaf Haan (Questionmark), Melissa Jonkman (Brabantse Ontwikkeling Maatschappij)

Pitch 5

Jan Huijgen - BB4F/Mansholtcampus

'Buren gluren, Boeren loeren'

Jan Huijgen wil zijn idee van een Mansholt-campus verder ontwikkelen, waarbij de accenten liggen op 'Voedsel-Omgeving-gezondheid', ook wel: voedsel als medicijn. Hiervoor wordt een Taskforce opgericht rond Sociale Innovatie, Voedsel, Landbouw en Gezondheid.

(Hulp)vraag: Wie wil meedenken?

Aangemeld: Gerry Kouwenhoven (InHolland), Marjan de Boer (Aeres), Ruben Hoekstra (filmmaker), Ellen Tijkotte (provincie Flevoland), Arine Valstar (TCV), Susanne Haagen (SNM), Jean Eigeman (GDO), Mike Venekamp (Atlantis Handelshuis namens de meedenkgroep), René (namens de meedenkgroep).

Pitch 6

Gerry Kouwenhoven (InHolland) – Voedsel Verbindt

(Hulp)vraag: Sinds enige tijd is de Stichting Voedsel Verbindt opgericht. Richt zich op 6 belangrijke thema's. Op dit moment wordt een programmamanager geworven. Verzoek: mag de nieuwe programmamanager contact opnemen met de deelnemers van deze bijeenkomst? Niemand heeft bezwaar.

Mike biedt zich aan om vanuit de meedenkgroep verbinding te houden met de Stichting.

Pitch 7

Damaris Mathijssen – WEEG

Aanbod van Damaris: “Ik wil graag een icoonproject zijn”

Pitch 8

Arine Valstar – TCV

Uitnodiging aan de gehele groep: 2 juli bijeenkomst TCV

Pitch 9

Mike Venekamp (Atlantis handelshuis) – True prices

Mike wil graag een gesprek starten met LNV over 'True prices' in relatie met de TCV-bijeenkomst in september op de Eemlandhoeve.

Pitch 10

Ruben Hoekstra (filmer)

(Hulp)vraag: Wij maken in de toekomst graag het vervolg op deze filmpjes, neem daarvoor contact met ons op.

Tot slot

Na afloop, tijdens de borrel, zijn er verschillende mensen die het zeggen: zulke dagen als deze doen ertoe. Niet alleen omdat ze energie geven en laten zien dat er ook anderen zijn die zich opwinden over ons voedselsysteem en de houdbaarheid ervan, maar ook omdat het praten over urgente kwesties niet elke dag op zo'n manier gebeurt, in informele setting, met enthousiaste, bevlogen mensen, die iets willen veranderen. En dat in een prachtige tuin, met heerlijk eten. 'Zulke momenten gaan over leren, in plaats van gelijk halen', aldus Rosa Lucassen. 'Die onderzoekende blik is zo belangrijk. Door ieders wijsheid aan te spreken komen we verder'.

En het vervolg? Rene Bruijns: 'In het najaar komt de meedenkgroep bij elkaar om met deze input, het belang van het gedeelde verhaal en de zes punten uit de inventarisatie, de agenda voor de komende 1,5 jaar te bepalen'.

Zien, doen & lezen na deze dag:

- Zien: film 'The Biggest Little Farm'
- Opzoeken: Community Land Trust (via Damaris Mathijssen)
- Lezen: [Volkskrant-artikel](#) over 'Superlijst'
- Bezoeken: Food for Good, Kanaleneiland, Utrecht

Aanwezigen

Tim Verhoef - Ministerie van LNV, betrokken bij realisatie Visie LN, Voorzitter Participatietafel Voedseltransitie (PTV)

Danielle Kretz - Ministerie van LNV, Coördinator duurzaam voedsel, Voorzitter PTV

René Bruijns - RVO-DuurzaamDoor, secretaris PTV

Rosa Lucassen - moderator Burosa

Wouter Rosenkrantz - Voedingscentrum

Willem Lageweg - TCV

Annette de Vries - AMNEC

Arjanne Lagedijk - NMEX Haarlemmermeer

Jan Huijgen - BB4F

Marjan de Boer - Aeres Hogeschool

Nard Clabbers - TNO

Ellen Tijkotte - Provincie Flevoland

Gustaaf Haan - Questionmark

Jean Eigeman - GDO

Arielle de Jong - RVO

Hans Koot - Provincie Zuid-Holland

Gerry Kouwenhoven - Inholland

Jan Willem vd Schans - LEI/WUR

Sylvia van Lieshout - Provincie Friesland

Marijtte Mulder - NMCX Haarlemmermeer

Mike Venekamp - Atlantis Handelshuis

Melissa Jonkman - Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM)

Susanne Haagen - Stichting Natuur en Milieu

Lilou van Lieshout - Greendish

Arine Valstar - Transitiecoalitie Voedsel

Nancy Meijers - Ministerie van LNV

Hilde Engels - De Fruitmotor

Nicole Willemsen - Stichting DOEN

René Munsters - NME centra

Damaris Matthijsen - WEEG

Katrien Termeer - WUR/spreker

Emma Slaats - Verslag

Ruben Hoekstra/Tom van Huisstede- filmmakers

Tom van der Bijll - fotograaf